

Sklepi Sveta o napredku pri izvajanju globalne strategije EU na področju varnosti in obrambe

Uvod

1. Svet je v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 15. decembra 2016 in smernicami iz teh sklepov pregledal napredek pri izvajanju sklepov z dne 17. oktobra in 14. novembra 2016. Izraža zadovoljstvo zaradi prvotnega napredka, opredeljenega v nadaljevanju, pri doseganju ravni ambicij EU, ki izhaja iz globalne strategije EU na področju varnosti in obrambe, z obsežnim sklopom ukrepov. Poziva, naj se v zvezi s tem nadaljujejo prizadevanja in zagotovijo nadaljnje smernice, in soglaša, da bo ta vprašanja znova obravnaval maja, tj. pred junijskim Evropskim svetom.
2. Svet opozarja, da bi to moralo prispevati k okrepitvi zmoglosti Unije za zagotavljanje varnosti ter utrditi skupno varnostno in obrambno politiko, pa tudi njeno globalno strateško vlogo in sposobnost avtonomnega ukrepanja, če in kadar je to potrebno, po možnosti v sodelovanju s partnerji.
3. Svet pozdravlja tekoča prizadevanja Komisije v zvezi z izvajanjem evropskega obrambnega akcijskega načrta v tesnem sodelovanju z državami članicami. Prav tako pozdravlja namero Komisije, vključeno v njeno sporočilo z dne 30. novembra 2016, da v prvi polovici leta 2017 predstavi nadaljnje predloge za ustanovitev evropskega obrambnega sklada, skupaj z delom za skupni razvoj zmogljivosti, o čemer se morajo dogovoriti države članice, in raziskovalnim delom (katerega prvi korak je začetek izvajanja pripravljalnega ukrepa za raziskave na področju obrambe), ki ga bo treba preučiti v okviru naslednjega večletnega finančnega okvira. Opozarja, da je Evropski svet decembra 2016 pozval Evropsko investicijsko banko, naj preuči ukrepe za podporo naložbam v raziskovalne in razvojne dejavnosti na področju obrambe.

Svet poleg tega v skladu s sklepi z dne 14. novembra 2016 ponovno poudarja, da je treba izboljšati učinkovitost SVOP ter razvoj in vzdrževanje zmogljivosti držav članic, in sicer s podporo bolj povezane, vzdržne, inovativne in konkurenčne tehnološke in industrijske baze evropske obrambe (EDTIB), kar prispeva tudi k ustvarjanju delovnih mest, rasti in inovativnosti po vsej EU in lahko poveča strateško avtonomijo Evrope ter okrepi njeno sposobnost, da ukrepa skupaj s partnerji. Opozarja, da bi morala biti ta prizadevanja vključujoča ter zagotavljati enake možnosti za obrambno industrijo v EU, pa tudi uravnotežena in v celoti skladna z zakonodajo EU.

4. Svet prav tako pozdravlja hitro ukrepanje na podlagi sklepov Sveta z dne 6. decembra 2016, kar zadeva izvajanje vseh področij iz skupne izjave, ki so jo v Varšavi podpisali predsednik Evropskega sveta, predsednik Evropske komisije in generalni sekretar Organizacije Severnoatlantske pogodbe. V zvezi s tem poziva k nadaljevanju prizadevanj ob doslednem spoštovanju načel vključenosti, vzajemnosti in avtonomnosti v postopkih odločanja EU ter k temu, da se o napredku poroča junija 2017.

Izboljšanje struktur za krizno upravljanje v okviru SVOP

5. Danes je Svet odobril konceptualni dokument o zmogljivostih za operativno načrtovanje in izvajanje misij in operacij v okviru SVOP. Ta dokument na podlagi sklepov decembrskega Evropskega sveta in v skladu z njegovimi sklepi iz novembra 2016 vsebuje ukrepe za izboljšanje sposobnosti EU za hitrejši, učinkovitejši in celostnejši odziv – na podlagi obstoječih struktur in s ciljem krepitev civilno-vojaških sinergij – v okviru celovitega pristopa EU. Na tej podlagi se Svet zlasti strinja:

- da – kratkoročno – v sklopu Vojaškega štaba EU v Bruslju vzpostavi vojaško zmogljivost za načrtovanje in izvajanje operacij (MPCC), ki bo na strateški ravni odgovorna za operativno načrtovanje in izvajanje vojaških misij brez izvršilnih pooblastil, ki bodo delovale pod političnim nadzorom in ob strateških smernicah Političnega in varnostnega odbora; Na novo vzpostavljena MPCC bo delovala vzporedno in usklajeno s civilno zmogljivostjo za načrtovanje in izvajanje operacij (CPCC).
- da bo generalni direktor Vojaškega štaba EU hkrati tudi direktor MPCC in da bo v tej vlogi prevzel funkcije poveljnika misij brez izvršilnih pooblastil, tudi treh misij EU za usposabljanje v Srednjeafriški republiki, Maliju in Somaliji, v skladu z dogovorjenim opisom nalog in pristojnosti;
- da pozove visoko predstavnico, naj predlaga konsolidiran opis nalog in pristojnosti Vojaškega štaba EU, pa tudi sklep Sveta, v katerem bodo upoštevane navedene ureditve in s katerim bodo spremenjeni sklepi Sveta o zadevnih misijah v okviru SVOP;
- da združi civilno in vojaško strokovno znanje na ključnih področjih za podporo misijam v okviru skupne podporne

koordinacijske celice v Bruslju, da bi si vsakodnevno prizadevali, da bi dodatno okrepili in omogočili učinkovito civilno-vojaško usklajevanje in sodelovanje pri operativnem načrtovanju in izvajanju civilnih in vojaških misij brez izvršilnih pooblastil v okviru SVOP. To bi še dodatno prispevalo k doslednemu izvajanju celovitega pristopa EU ob hkratnem spoštovanju ustreznih linij civilnega in vojaškega poveljevanja ter različnih virov financiranja;

- da leto dni po tem, ko bosta postali v celoti operativni, najpozneje pa do konca leta 2018, na osnovi poročila visoke predstavnice pregleda vzpostavitev MPCC in skupne podporne koordinacijske celice. Ta pregled bi bilo treba pripraviti ob doslednem posvetovanju z državami članicami in ne bi vplival na politične odločitve, ki jih bo treba sprejeti.

Svet se strinja tudi s predlogi o strateških napovedih in nadzoru iz konceptualnega dokumenta ter poziva visoko predstavnico, naj se loti njihovega izvajanja, po potrebi v sodelovanju s Komisijo.

Stalno strukturirano sodelovanje (PESCO)

6. Da bi okrepili varnost in obrambo v Evropi v današnjem zahtevnem geopolitičnem okolju, se Svet strinja, da je treba nadaljevati delo v zvezi z vključujočim stalnim strukturiranim sodelovanjem (PESCO), temelječim na modularnem pristopu. To bi moralo biti na voljo vsem državam članicam, ki so pripravljene sprejeti potrebne obvezujoče zaveze in izpolniti merila na podlagi odstavka 6 člena 42 in člena 46 PEU ter Protokola 10 Pogodbe. Svet priznava, da bi lahko PESCO znatno prispevalo k doseganju ravni ambicij EU, tudi v zvezi z najzahtevnejšimi misijami, pripomoglo k razvoju obrambnih zmogljivosti držav članic in okrepilo evropsko obrambno sodelovanje, pri čemer bi bilo treba v polni meri uporabiti določbe Pogodb. Opozarja, da bodo vse zmogljivosti, razvite v okviru PESCO, še naprej v lasti in upravljanju držav članic. Ponovno opozarja, da države članice ohranjajo „enovitost sil“, ki jih lahko uporabijo tudi v drugih okvirih. Ob poudarjanju odgovornosti in pristojnosti držav članic na področju obrambe izpostavlja, da bi moralo PESCO pomagati porajati nova skupna prizadevanja, sodelovanje in projekte.

7. V ta namen Svet poziva države članice, naj si ob podpori ESZD in Evropske obrambne agencije (EDA) še naprej prizadevajo, da bi dodatno pretehtale in oblikovale:

- dogovor o enotnem razumevanju skupnih zavez, ciljev in meril na podlagi ustreznih določb Pogodbe ter model upravljanja;
- morebitne projekte in pobude, ki so jih pripravljene izvajati preko PESCO, tudi modularno ter ob koriščenju tekočih projektov in sprejetju novih zavez na področju naložb v obrambo, da bi odpravile ugotovljene pomanjkljivosti ter obravnavale prednostne naloge EU in držav članic na področju zmogljivosti, izboljšale premestljivost in operativno razpoložljivost svojih oboroženih sil, pa tudi povečale njihovo interoperabilnost z združevanjem in souporabo obstoječih zmogljivosti.

Ta prizadevanja bi bila upoštevana pri pripravi uradnega obvestila Svetu in visoki predstavnici ter sklepa Sveta o vzpostavitvi PESCO.

8. Svet izpostavlja, da je treba razmisliti o možnih povezavah med PESCO in usklajenim letnim pregledom na področju obrambe (CARD), upošteva, da sta to samostojni pobudi. Priznava, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za preučitev morebitne povezave s predlogi Komisije za ustanovitev evropskega obrambnega sklada, pa tudi tega, kakšne koristi bi lahko imeli projekti in pobude v okviru PESCO od njegovih mehanizmov, kar bo odvisno od nadaljnjih odločitev o ustanovitvi in končni strukturi sklada.

9. Svet se strinja, da ta vprašanja znova obravnava maja 2017, da bi zagotovil nadaljnje politične smernice za morebitne politične odločitve.

Usklajeni letni pregled na področju obrambe (CARD)

10. Svet pozdravlja prizadevanja za oblikovanje načel in obsega CARD, ki poteka pod okriljem držav članic za poglobitev sodelovanja na področju obrambe, tudi s spodbujanjem krepitve zmogljivosti, ki upošteva pomanjkljivosti, ter zagotovitev optimalnejše uporabe, pa tudi usklajenosti načrtov izdatkov za obrambo. Poudarja, da je treba s pomočjo CARD razviti bolj strukturiran način za doseganje ključnih zmogljivosti, potrebnih v Evropi, na podlagi večje preglednosti, politične prepoznavnosti in zavezanosti držav članic, obenem pa se je treba izogibati nepotrebnim dodatnim upravnim obremenitvam v državah članicah in institucijah EU. Izpostavlja, da je treba zagotoviti skladnost med CARD in Natovim procesom obrambnega načrtovanja, kadar se potrebe prekrivajo, ob priznavanju različne narave obeh organizacij in njunih odgovornosti. Poudarja, da mora CARD kot splošni instrument temeljiti na obstoječih procesih in orodjih in jih čim bolj izkoriščati ter se v največji možni meri opirati na informacije, pridobljene prek njih.

11. Svet izpostavlja, da bi CARD izvajali prostovoljno ter ob doslednem spoštovanju pristojnosti in zavez držav članic na področju obrambe, tudi kolektivne obrambe, kjer je to ustrezno, ter njihovih procesov obrambnega načrtovanja, pri čemer bi se upoštevali zunanje grožnje in varnostni izzivi po vsej EU.

Poudarja tudi, da je treba povečati preglednost in politično prepoznavnost na področju evropskih zmogljivosti. V zvezi s tem izpostavlja, da bi moral CARD zagotoviti splošno oceno vprašanj v zvezi z zmogljivostmi, na podlagi katere bi lahko Svet oblikoval politične smernice. Zato poudarja, da naj bi CARD podpiral države članice pri doseganju kritičnih zmogljivosti, zlasti na podlagi prednostnih nalog v zvezi z zmogljivostmi, dogovorjenimi v okviru načrta EU za razvoj zmogljivosti. Poleg tega naj bi jim nudil forum za usklajevanje njihovega nacionalnega obrambnega načrtovanja in razpravo o njem – tudi kar zadeva načrte izdatkov za obrambo ob upoštevanju zavez, ki jih je Evropski svet sprejel decembra 2016 – na bolj strukturiran način, ki temelji na prostovoljnih ukrepih, določenih v okviru politike za sistematično in dolgoročno obrambno sodelovanje. Ob upoštevanju, da gre za

samostojni pobudi, bi moralo delo v zvezi s CARD potekati v povezavi z izvajanjem evropskega obrambnega akcijskega načrta.

12. Svet pozdravlja zamisel o rednih in tematskih srečanjih ministrov za obrambo, sprva vsaki dve leti ali pogosteje, če se tako odloči. EDA bi morala imeti ključno vlogo v okviru CARD, da zagotovi splošno objektivno oceno in podporno analizo v obliki pisnega poročila ministrom za obrambo, pri tem pa uporabljati vsa obstoječa orodja in delovati kot sekretariat CARD.

13. Svet se strinja z navedenimi parametri CARD in poziva visoko predstavnico/vodjo agencije, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami do junija pripravi podrobnejše predloge glede obsega, metod in vsebine CARD, zlasti kar zadeva sodelovanje z državami članicami, zaradi priprave na vzpostavitev CARD do konca leta 2017. Prvi popolni CARD bi bilo treba izvesti z letom 2018 zlasti na podlagi revidiranih prednostnih nalog iz načrta za razvoj zmogljivosti, pa tudi drugih obstoječih postopkov in orodij.

Razvoj civilnih zmogljivosti

14. Svet poudarja, da je treba hitro nadaljevati delo v zvezi z razvojem civilnih zmogljivosti. Strinja se, da je treba izboljšati odzivnost, da bi zagotovili učinkovitejše, hitreje in prilagodljivejše premeščanje civilnih misij v okviru SVOP, ki imajo pomembno vlogo kot eden od stebrov celovitega pristopa EU. V zvezi s tem opozarja na tekoče razprave, tudi o stalni zmogljivosti, predhodno sestavljenih specializiranih skupinah strokovnjakov, številu policije in/ali drugih poklicnih skupin ter reviziji mehanizma skupin za civilno odzivanje. Visoko predstavnico in, kjer je ustrezno, Komisijo poziva, naj v sodelovanju z državami članicami predstavi konkretne predloge za izboljšanje odzivnosti, da bi bili lahko odobreni še pred junijskim Evropskim svetom. Poleg tega se strinja, da je treba dodatno pregledati prednostna področja civilnih misij v okviru SVOP, opredeljena v Feiri. Svet poudarja, da je treba okrepiti sinergije, kompatibilnost in interoperabilnost med EU in ZN tudi na tem področju. Tem vprašanju se bo ponovno posvetil maja.

Izvajanje na raznih drugih področjih

15. Svet z zanimanjem pričakuje hitri zaključek zakonodajnega dela v zvezi s predlogom za spremembo instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru kot pomemben prispevek, s katerim se EU omogoči krepitev zmogljivosti na učinkovit, odgovoren in celosten način. Opozarja na svoje sklepe iz novembra 2016 o tem, da je treba v celoti zajeti vse zahteve za nadaljnjo podporo partnerskim državam pri preprečevanju in obvladovanju njihovih kriz, tudi v misijah brez izvršilnih pooblastil v okviru SVOP. V zvezi s tem poziva k nadaljevanju tekočega pripravljalnega dela za opredelitev potreb na področju krepitve zmogljivosti v podporo varnosti in razvoju. Ponovno opozarja na prožen geografski obseg krepitve zmogljivosti v podporo varnosti in razvoju ter poziva k opredelitvi in pripravi novih projektov. Opozarja tudi na svoj predlog za oblikovanje namenskega instrumenta za zagotavljanje krepitve zmogljivosti. Vprašanje krepitve zmogljivosti v podporo varnosti in razvoju bo znova obravnaval maja 2017.

16. Svet pozdravlja prvi zadevni razmislek ter z zanimanjem pričakuje nadaljnje delo v zvezi s izboljšanjem ustreznosti, uporabnosti in premestljivosti v okviru možnosti hitrega odzivanja EU, vključno z bojnimi skupinami EU, zlasti zato, da bi okrepili njihovo modularnost, pripravljenost in učinkovito financiranje. V okviru tega bi bilo treba nadalje razmisliti o posebnih podrobnostih ter skupnih stroških in drugih finančnih določbah za operacije hitrega odzivanja na splošno, zlasti pa za taktične bojne skupine EU.

Svet bo to vprašanje znova obravnaval maja, in sicer na podlagi konsolidiranih predlogov, ki naj bi jih ob tesnem posvetovanju z državami članicami predstavila visoka predstavnica. Ti predlogi bi lahko, kar zadeva njihove finančne vidike, prispevali k celovitemu pregledu mehanizma Athena, ki naj bi bil izveden do konca leta 2017 in obravnavan v ustreznem okviru.

17. Svet ponovno poudarja pomen sodelovanja s svojimi partnerji, zlasti ZN, Natom, OVSE, Afriško unijo, Ligo arabskih držav in ASEAN, ter strateškimi partnerji in drugimi partnerskimi državami v naši sosesčini in po vsem svetu, ob ustreznem upoštevanju institucionalnega okvira EU in njene avtonomije pri odločanju ter načela vključenosti. V zvezi s tem opozarja, da je treba poglobiti partnerstva na področju SVOP, visoko predstavnico pa poziva, naj do maja 2017 predstavi možnosti za bolj strateški pristop k partnerjem v okviru SVOP, kot je navedeno v sklepih Sveta iz novembra 2016.

18. Svet pozdravlja pregled in sprejete organizacijske ukrepe za spodbujanje okrepljenega civilno-vojaškega spremljanja razmer, temelječega na obveščevalnih podatkih, da bi prispevali k strateškim napovedim. Podpira nadaljnje ukrepe, ki jih je treba sprejeti glede na prihodnje povečanje števila osebja, logistike in infrastrukture, če bi se to izkazalo za potrebno, pri čemer bo to vprašanje ponovno obravnaval junija.

19. Svet opozarja, da je treba pregled načrta za razvoj zmogljivosti pravočasno izvesti do pomladi 2018, obenem pa pozdravlja, da EDA pripravlja predloge za izboljšanje procesa razvoja zmogljivosti EU. V zvezi s tem pozdravlja tudi delo, ki poteka v zvezi z revizijo kataloga zahtev. Dejavnosti, ki jih v okviru EDA trenutno izvajajo države članice na področju prednostnih nalog v zvezi z zmogljivostmi, glavnimi prednostnimi nalogami na področju raziskav in tehnologij ter ključnimi strateškimi dejavnostmi, bodo pripomogle k usmerjanju prihodnjih naložb in prispevale k izvajanju evropskega obrambnega akcijskega načrta. Svet ponovno opozarja na potrebo po hitri izvedbi ukrepov, sprejetih v okviru EDA na področju odločilnih mehanizmov in zanesljivosti oskrbe na podlagi političnih zavez držav članic in sporazumov, specifičnih za nekatere programe/sektorje.

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319
press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press